

Cultures

TEATRE | MÚSICA | LLETRES | DANSA | ART | TRADICIONS | CINE | TELEVISIÓ

VIATGE AL PASSAT ■ «Els Viatgers a Manresa» és un projecte del Centre d'Estudis del Bages que, liderat per l'historiador Jordi Bonvehí, ha tret la pols de fotografies, il·lustracions i testimonis escrits per persones conegudes que un dia van visitar la ciutat i en van deixar constància. Ahir al migdia, una desena de curiosos van seguir la ruta històrica de tres hores per reviuir 'in situ' el que expliquen aquests documents

Descobrir Manresa amb ulls de foraster

► Imatges i relats de diversos testimonis històrics que van passar per la ciutat acompanyen una visita poc concorreguda

Crònica

MARIA OLIVA | MANRESA

Era un 21 de febrer de l'any 1899 que l'escriptor i viatger espanyol Isidro Sinesio Delgado, que es dedicava a recórrer l'Espanya del final del segle XIX, va fer parada a la ciutat de Manresa. Una ciutat que va descriure com a «populosa y riquíssima», tot i que ben just a l'arribada ja va notar que després d'entrar per l'estret Pont Vell de seguida calia pujar «empinadíssimas cuestras». La casualitat va fer que l'home topés amb la celebració de les Festes de la Llum i, encuriós, va descriure la Processó, en què participaven una espècie de «cabezudos que bailaban que se las pelaban». Com que no entenia res, va fer preguntes a gent del carrer, però els manresans d'aquella època no entien el castellà i en sentir-lo es posaven a riure. Fins que va aparèixer un viatjant murcià i se'l va endur a sopar.

Aquesta és una de les històries que es van poder sentir ahir al matí durant la visita d'*Els Viatgers a Manresa*, una ruta pel centre de la ciutat conduïda per l'historiador Jordi Bonvehí i basada en el projecte d'investigació que durant més d'un any ha recuperat tota mena de documentació visual i escrita –textos, cròniques, il·lustracions, fotografies– de testimonis coneguts que van visitar Manresa i en van deixar constància.

Malgrat l'escàs èxit de convocatòria –només hi van respondre una desena de persones–, els cu-

REPORTATGE FOTOGRÀFIC DE MARIA OLIVA

1

LES CLAUS

Fotografies que fins ara s'havien atribuït a la ciutat de Valladolid

1 Algunes de les imatges antigues de Manresa que Jordi Bonvehí va mostrar ahir, fetes per Robert Napper 160 anys enrere, s'havien atribuït erròniament als carrers de Valladolid. En una d'elles s'hi veu el carrer de les Escodines.

Viatgers forçats: una via de pas per a jueus i soldats

2 Entre els testimonis recuperats, un text del contrabandista Joaquim Valdrich explica com, entre els anys 1941 i 1944, Manresa va ser ciutat de pas per a moltes persones que s'escapaven en tren cap a Barcelona. La cadena d'evasió funcionava com «un equip perfectament sincronitzat» i els suborns eren una pràctica habitual.

La visita de Gaudí a Manresa, explicada per Alexandre Soler

3 El polític i arquitecte manresà descriu a la revista *Ciutat* com l'any 1914 Antoni Gaudí va ser a la ciutat amb motiu de la construcció de la façana de la Seu. Sembla que els seus consells van acabar influint en el plànol final.

Alguns testimonis van fer el servei militar a la ciutat

4 A la caserna del Carme, l'enginyer jueu Víctor Papo va obtenir l'any 1950 el permís per no haver d'anar a missa el diumenge. A Marco Redondo, cantant d'òpera, el va espantar la boira manresana, però al final hi va acabar trobant l'amor.

2

3

► **IMATGES I TESTIMONIS ESCRITS** van fer descobrir la visió de la Manresa que en tenien els forasters. **1** Dos dels visitants d'ahir contempen les vistes de la ciutat. **2** Jordi Bonvehí va mostrar imatges històriques al llarg del recorregut. **3** La ruta també va fer parada a les Escodines.

riusos van recórrer durant tres hores els racons del centre històric de la capital del Bages i van poder redescobrir la ciutat amb uns nous ulls: els dels forasters del passat.

Amb la lectura dels textos, va quedar demostrat que, tal com

diu el tòpic, hi ha coses que no canvien amb el pas del temps. Per exemple, el temps que triga el tren a fer el trajecte entre Barcelona i Manresa o el clima fred de la ciutat, que ja descrivia l'any 1891 un estudiant tarragoní, alumne de

l'escola jesuïta –avui seu del Museu Comarcal–, a qui se li congelaven els peus, literalment. Un altre tret comú: el ritme frenètic del treball i la remor dels telers, un so que era continu i present a tot arreu i a tot hora, tant de dia com de nit.

El prestigiós Ballet Nacional Rus fascina el públic manresà amb «El llac dels cignes»

► **UNA ACTUACIÓ MAGISTRAL.** Amb aplaudiments efusius. Aquesta va ser la manera amb què el públic assistent al Kursaal divendres a la nit va premiar el Ballet Nacional Rus, que va fer parada a Manresa per posar en escena una de les obres més conegudes del repertori clàssic, *El llac dels cignes*, de Piotr Ílitx Txaikovsky. I els aplaudiments també van sonar fort perquè el Kursaal estava totalment ple. Les entrades feia dies que estaven exhaurides. La prestigiosa companyia està fent una gira entre l'octubre i el desembre per 44 ciutats de l'estat espanyol. A Catalunya, el ballet també actuarà a Granollers, Reus i Vic. El públic comentava, un cop acabada la funció, que l'actuació havia estat «magistral».

ÀNGEL OLIVERAS